

MONITORIMI DHE VLERËSIMI I MEKANIZMAVE DHE LEGJISLACIONIT NË FUSHËN E DHUNËS NDAJ GRAVE DHE DHUNËS NË FAMILJE

**Udhëzimet dhe instrumentet për të mbështetur
Zyrën e Koordinatorit/es Kombëtar/e kundër
Dhunës në Familje për zbatimin, monitorimin
dhe vlerësimin e veprimeve kundër dhunës
ndaj grave dhe dhunës në familje**

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

MONITORIMI DHE VLERËSIMI I MEKANIZMAVE DHE LEGJISLACIONIT NË FUSHËN E DHUNËS NDAJ GRAVE DHE DHUNËS NË FAMILJE

Nertilë Latifi Balaj
Konsulente vendore

Shkurt 2023

Këshilli i Evropës

“Monitorimi dhe vlerësimi i mekanizmave dhe legjislacionit në fushën e dhunës ndaj grave dhe dhunës në familje”

Opinionet e shprehura në këtë punim janë përgjegjësi e autorëve dhe nuk reflektojnë domosdoshmërisht politikën zyrtare të Këshillit të Evropës.

Riprodhimi i ekstrakteve (deri në 500 fjalë) është i autorizuar, me përjashtim të qëllimeve komerciale për sa kohë që ruhet integriteti i tekstit, fragmenti nuk përdoret jashtë kontekstit, nuk jep informacion të paplotë ose nuk e mashtron lexuesin për sa i përket natyrës, fushëveprimit ose përmbajtjes së tekstit. Teksti burimor duhet të njihet gjithmonë si më poshtë “© Këshilli i Evropës, 2023”. Të gjitha kërkesat e tjera në lidhje me riprodhimin/përkthimin e të gjithë ose një pjese të dokumentit, duhet t’i drejtohen Drejtorisë së Komunikimeve, Këshillit të Evropës (F-67075 Strasbourg Cedex ose publicing@coe.int).

Të gjitha korrespondencat e tjera në lidhje me këtë dokument duhet t’i drejtohen Divizionit për Barazi Gjinore të Drejtorisë së Përgjithshme për Demokraci dhe Dinjitet Njerëzor të Këshillit të Evropës.

Dizajni dhe faqosja e kopertinës:
Final Final by Radient Gradient
www.finalfinal.work

Fotografisë: ©Shutterstock

Council of Europe Publishing
F-67075 Strasbourg Cedex

© Këshilli i Evropës, shkurt 2023

Përmbajtja

Lista e shkurtesave	7
1. Qëllimi dhe fushëveprimi i udhëzimeve	9
2. Rëndësia e monitorimit, vlerësimit dhe mësimit	11
3. Neni 10 i Konventës së Stambollit - organi koordinues	14
3.1 Organi koordinues	15
3.2 Pasqyrë e Zyrës së Koordinimit Kombëtar për Dhunën në Familje në Kosovë*	16
4. Parimet udhëzuese për organin koordinues për monitorim dhe vlerësim	16
4.1 Organ i dedikuar i koordinimit dhe zbatimit	17
4.2 Lidhja e nivelit të lartë me Qeverinë	18
4.3 Ekspertiza e specializuar dhe informata kthyesë	19
4.4 Buxhetimi i Burimeve Financiare dhe Njerëzore	20
5. Praktikë më të mira premtuese, sfidat dhe mësimet e nxjerra nga Shqyrtimi horizontal afatmesëm i GREVIO 2022	20
5.1 Një përmbledhje e shkurtër e praktikave më të mira premtuese	21
5.2 Sfidat më të zakonshme të hasura	23
6 Monitorimi dhe vlerësimi	23
6.1 Pavarësia institucionale	24
6.2 Burime financiare	25
6.3 Mbledhja e të dhënave	27
7 Zyra e Koordinatorit/es Kombëtar/e kundër Dhunës në Familje (KKDhF)	27
7.1 Struktura e parashikuar e KKDhF-së	28
7.2 Koordinatori/es Kombëtar/e kundër Dhunës në Familje	29
7.3 Sekretariati Koordinues i KKDhF-së	30
7.4 Grupi Koordinues Ndërminstor (GK)	31
7.5 Roli i OJQ-ve	32
8 Palët përkatëse të interesit për dhunën në familje dhe dhunën ndaj grave	34
9 Strategjia Kombëtare për Mbrojtje nga Dhuna në Familje dhe Dhuna ndaj Grave 2022-2026	35
9.1 Plani i Veprimit për Monitorim dhe Vlerësim 2022-2026	39
Shtojca	40
Referenca	40

*Të gjitha referencat për Kosovën, qoftë territori, institucionet apo popullsia, në këtë tekst do të kuptohen në përputhje të plotë me Rezolutën 1244 të Këshillit të Sigurimit të Kombeve të Bashkuara dhe pa paragjykuar statusin e Kosovës

Lista e shkurtesave

GREVIO	Grupi i Ekspertëve për Veprimin kundër Dhunës ndaj Grave dhe Dhunës në Familje
DhF	Dhuna në Familje
DhG	Dhuna ndaj Grave
KKDhF	Koordinatori/ja Kombëtar/e kundër Dhunës në Familje
MVM	Monitorimi, Vlerësimi dhe Mësimi
ASK	Agjencia e Statistikave të Kosovës
GK	Grupi Koordinues

Kapitulli 1

Qëllimi dhe fushëveprimi i udhëzimeve

Qëllimi i këtyre udhëzimeve është të mbështesin Zyrën e Koordinatorit/es Kombëtar/e kundër Dhunës në Familje (në tekstin e mëtejshëm KKDhF) dhe autoritetet e tjera të Kosovës* në monitorimin dhe vlerësimin e mekanizmave dhe legjislacionit në fushën e dhunës ndaj grave dhe dhunës në familje, me fokus në “Strategjinë Kombëtare për Mbrojtjen nga Dhuna në Familje dhe Dhuna ndaj Grave 2022-2026”. Konventa e Këshillit të Evropës për Parandalimin dhe Luftimin e Dhunës ndaj Grave dhe Dhunës në Familje (e njohur si Konventa e Stambollit) mbulon në Nenin 10 krijimin dhe rolet e organit zbatues dhe specifikon kërkesat e këtij organi për koordinimin, zbatimin, monitorimin dhe vlerësimin e politikave dhe masave për parandalimin dhe luftimin e dhunës ndaj grave (më tej DhG) dhe dhunës në familje (më tej DhF). Në fakt, zbatimi i Nenit 10 të Konventës së Stambollit nënkupton edhe zbatimin e neneve 9 dhe 11 të Konventës së Stambollit, përkatësisht përfshirjen e organizatave joqeveritare dhe organizatave të shoqërisë civile në zbatim si dhe mbledhjen e të dhënave të nevojshme për DhG dhe DhF në mënyrë periodike dhe të institucionalizuar. Madhësia, stafi dhe financimi do të vendosen nga Palët, si dhe se cilit subjekt do t’i përgjigjet dhe çdo detyrim raportimi që do të ketë. Megjithatë, kjo kërkesë duhet të kuptohet sipas neneve 7 dhe 8 të Konventës së Stambollit. Kjo do të thotë të sigurohet që mekanizmi të jetë i pajisur me “burime të përshtatshme financiare dhe njerëzore” (neni 8), dhe të sigurojë që politikën të vendosin të drejtat e viktimës në qendër të të gjitha masave dhe zbatohen përmes bashkëpunimit efektiv midis të gjitha agjencive, institucioneve dhe organizatave përkatëse (neni 7.2).

Këto udhëzime dhe instrumentet ofrojnë rekomandime për monitorimin dhe vlerësimin adekuat të mekanizmave dhe legjislacionit në fushën e DhG dhe DhF, duke u fokusuar në mbështetjen e Zyrës së Koordinatorit/es Kombëtar/e kundër Dhunës në Familje në monitorimin dhe vlerësimin e instrumentit kryesor në Kosovë* që është “Strategjia Kombëtare për mbrojtjen nga Dhuna në Familje dhe Dhuna ndaj Grave 2022-2026” (në tekstin e mëtejshëm Strategjia). Megjithatë, udhëzimet dhe instrumentet janë krijuar për t’u përshtatur lehtësisht me Strategjinë e ardhshme dhe/ose me instrumente të ngjashme ligjore.

Krahas Konventës së Stambollit dhe raportit të saj shpjegues, udhëzimet bazohen edhe në gjetjet e raportit analitik të Këshillit të Evropës, të botuar në vitin 2016, i cili u thellua në sfidat e përbashkëta dhe mësimet e nxjerra nga ngritja e organeve kombëtare koordinuese në vende të ndryshme evropiane për zbatimin e Konventës së Stambollit ose traktate tëngjashme (Këshilli i Evropës, 2016); Shqyrtimi Afatmesëm Horizontal i raporteve të vlerësimit bazë të GREVIO 2022 (GREVIO, 2022), vendimi i qeverisë 04/83 i miratuar më 11.07.2012 së bashku me termat e tij të referencës dhe një shënim shpjegues, dhe raportin e Këshillit të Evropës “Vlerësimi i harmonizimit të ligjeve, politikave dhe masave të tjera të Kosovës* me standardet e Konventës së Këshillit të Evropës për Parandalimin dhe Luftimin e Dhunës ndaj Grave dhe Dhunës në Familje (Konventa e Stambollit)” (Këshilli i Evropës, 2022). Kështu, këto udhëzime do të propozojnë zbatimin e nenit 10 bazuar në praktikën më të mira ndërkombëtare që kujdesen për karakteristikat dhe supozimet specifike të strukturave të administratës vendase dhe çështjet e DhG dhe DhF. Instrumenti i MVM përbëhet nga udhëzimet narrative, plani i veprimit për MVM, si dhe instrumentet përkatëse të MVM për raportimin dhe gjurmimin e progresit në shtojcat A dhe B (Formatet e Raportimit Tremujor - për të gjitha palët e interesit, dhe Tabela e Gjurmimit të Treguesve - për Zyrën e KKDHF).

Kapitulli 2

Rëndësia e monitorimit, vlerësimit dhe mësim

Një sistem i duhur Monitorimi, Vlerësimi dhe Mësimi (MVM) përcakton planin për një qasje efektive dhe të bazuar në fakte për zbatimin e programeve dhe politikave, siç është Strategjia Kombëtare për Mbrojtjen kundër Dhunës në Familje dhe Dhunës ndaj Grave 2022-2026. Ai lehtëson mbledhjen e të dhënave sasiore dhe cilësore mbi treguesit kryesorë për të ndjekur progresin me kalimin e kohës dhe për të demonstruar rezultatet e reformave dhe iniciativave për forcimin e kapaciteteve. MVM mbështet menaxhimin efektiv, mësimin dhe llogaridhënien. Ai gjithashtu mbështet vendimmarrjen dhe mësimin e informuar duke gjeneruar informacione vepruese dhe informata kthyesë për të reflektuar mbi atë që funksionon dhe nuk funksionon, dhe pse, dhe përdor gjetjet për një korrigjim të kursit me kohë.

Një plan MVM për Strategjinë shërben në mënyrë specifike për funksionet e mëposhtme:

- Detajon modelin logjik të strategjisë, objektivat, rezultatet dhe treguesit e performancës që do të përdoren për të matur progresin dhe rezultatet për të cilat partnerët zbatues janë përgjegjës për arritjen.
- Shpjegon në detaje se si KKDF do të monitorojë dhe vlerësojë për të përcaktuar nëse rezultatet e synuara po arrihen.
- Informon partnerët zbatues dhe palët e interesit se çfarë funksionon dhe çfarë jo, progresin drejt objektivave dhe rezultateve.
- Gjeneron dëshmi dhe njohuri për të përshtatur dhe përmirësuar vazhdimisht performancën nga mësimet e nxjerra dhe ndryshimet në kontekstin lokal.
- Mbështet përdorimin e vendimmarrjes së bazuar në prova për të përmirësuar efikasitetin dhe efektivitetin dhe për tu bërë më të përgjegjshëm dhe më transparent.

Një plan i mirë MVM do të identifikojë dhe dokumentojë sukseset, sfidat dhe mundësitë, duke përfshirë ndikimin e kontekstit lokal duke mbledhur, analizuar dhe përdorur provat dhe njohuritë jo vetëm për të zbatuar strategjinë në mënyrë efektive, por edhe për të treguar histori rezultatesh bindëse. Për t'i shërbyer këtyre qëllimeve, një plan MVM duhet të përbëhet nga katër komponentë themelorë:

- 1) korniza e rezultateve dhe korniza logjike që përshkruajnë logjikën e ndërhyrjes së strategjisë.
- 2) treguesit që ndjekin progresin drejt arritjes së rezultateve;
- 3) metodat dhe mjetet e monitorimit, vlerësimit dhe mësimi (MVM) që gjenerojnë të dhëna dhe informacion për menaxhimin adaptiv dhe për të verifikuar dhe validuar treguesit;
- 4) një plan mësimi, i cili integron pyetjet kërkimore, aktivitetet mësimore, dhe ndalon dhe reflekton momente për të mësuar dhe përshtatur duke zbatuar njohuritë nga përvojat tona dhe mjedisi operativ.

Mbledhja dhe gjurmimi i provave është thelbësor për një sistem të duhur MVM. Funkcioni kryesor i një plani MVM është të matë masën në të cilën objektivat janë përmbushur dhe çfarë progresi është bërë, i cili përveç një përshkrimi narrativ përcaktohet sasiore përmes treguesve të progresit me objektivat përkatës. Në disa raste, të dhënat dhe informacionet përkatëse janë të disponueshme përmes raporteve kombëtare nga agjenci të ndryshme, megjithatë, informacione dhe të dhëna më specifike në lidhje me objektivat e strategjisë ose mandatit nuk janë lehtësisht të disponueshme nga të dhënat ekzistuese ose dytësore, dhe për këtë arsye duhet të mblidhen. Një raport studimi bazë mbledh të dhëna në fillim të një mandati, të cilat do të shërbejnë si referencë për matjet e ardhshme, me të cilat do të krahasohet progresi. Rrjedhimisht, një raport studimi në periudhë afatmesëm dhe përfundimtare kryhen përkatësisht rreth mesit dhe fundit të mandatit. Studimi në periudhë afatmesëm mat përparimin, por edhe ofron njohuri mbi përparimin dhe intensitetin e kursit, dhe shumë mësim mund të mësohen dhe përshtaten me pjesën e mbetur të mandatit. Studimi në periudhë përfundimtare ofron të dhëna përkatëse për t'u krahasuar me të dhënat bazë (dhe ato të periudhës afatmesme) për të gjurmuar progresin e plotë të një veprimi ose iniciative. Krahas dhënies së informacionit mbi efektivitetin e metodave të zgjedhura, studimet në periudhë përfundimtare shpesh informojnë edhe për çështje që kanë mbetur prapa dhe mund të kenë nevojë për më shumë fokus në mandatet ose iniciativat e ardhshme. Kështu, studimet bazë, të periudhës afatmesme dhe përfundimtare janë një burim vendimtar për procesin e MVM-së. Nga të gjitha ato mund të nxirren mësim dhe më e rëndësishmja, ato mund të përdoren për të informuar për pikën fillestare, përparimin, ndryshimet e nevojshme ose përshtatjet, arritjet dhe mangësitë që duhen theksuar në iniciativat e ardhshme.

Kapitulli 3

Neni 10 i Konventës së Stambollit - organi koordinues

Miratimi dhe ratifikimi i traktateve ndërkombëtare shoqërohet me një listë angazhimesh dhe detyrimesh për palët, për të garantuar llogaridhënien dhe mbrojtjen e qytetarëve, si dhe për të qenë në gjendje për të parë dhe matur efektivitetin në shtetet e ndryshme nënshkruese. Që nga shtatori 2020, Konventa e Stambollit është pjesë e Kushtetutës së Kosovës, sipas votimit të Kuvendit të Kosovës* për ndryshimin e Kushtetutës për t'i dhënë efekt të drejtpërdrejtë Konventës së Stambollit. Prandaj, ai është drejtpërdrejt i zbatueshëm në sistemin ligjor vendas.

Neni 10 i Konventës së Stambollit kërkon caktimin ose ngritjen e një organi zyrtar koordinues, përgjegjës për koordinimin, zbatimin, monitorimin dhe vlerësimin e politikave dhe masave për të parandaluar dhe luftuar të gjitha format e dhunës të mbuluara nga Konventa.

Neni 10 – Organi koordinues

1 Palët caktojnë ose ngritin një organ zyrtar ose më shumë, përgjegjës për koordinimin, zbatimin, monitorimin dhe vlerësimin e politikave dhe masave për të parandaluar dhe luftuar të gjitha format e dhunës të mbuluara nga Konventa. Këto organe bashkërendojnë mbledhjen e të dhënave siç përmendet në nenin 11, analizojnë dhe shpërndajnë rezultatet e tij.

2 Palët sigurojnë që organet e përcaktuara ose të krijuara në bazë të këtij neni të marrin informacion të një natyre të përgjithshme mbi masat e marra në përputhje me Kapitullin VIII.

3 Palët sigurojnë që organet e përcaktuara ose të krijuara në përputhje me këtë nen do të kenë aftësinë për të komunikuar drejtpërdrejt dhe për të nxitur marrëdhëniet me homologët e tyre të palët e tjera.

1. Kuvendi i Kosovës* vendos të zbatojë Konventën e Stambollit, Newsroom i Këshillit të Evropës, qasur në: <https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/-/the-national-assembly-of-kosovo-decides-to-apply-the-istanbul-convention>

Neni 11 – Mbledhja dhe kërkimi i të dhënave

1 Për qëllimin e zbatimit të kësaj Konvente, palët do të marrin përsipër të: a mbledhin të dhëna statistikore përkatëse të zbërthyer në intervale të rregullta për rastet e të gjitha formave të dhunës të mbuluara nga fushëveprimi i kësaj Konvente; b mbështesin kërkimin në fushën e të gjitha formave të dhunës që mbulohen nga fushëveprimi i kësaj Konvente, me qëllim që të studiohen shkaqet dhe efektet e saj rrënjësore, incidencat dhe shkalla e dënimit, si dhe efikasiteti i masave të marra për zbatimin e kësaj Konvente.

2 Palët përpiqen të kryejnë anketa të bazuara në popullatë në intervale të rregullta për të vlerësuar përhapjen dhe trendet në të gjitha format e dhunës të mbuluara nga fushëveprimi i kësaj Konvente.

3 Palët sigurojnë grupit të ekspertëve, siç përmendet në nenin 66 të kësaj Konvente, informacionin e mbledhur në përputhje me këtë nen për të stimuluar bashkëpunimin ndërkombëtar dhe për të mundësuar krahasimin ndërkombëtar.

4 Palët sigurojnë që informacioni i mbledhur në përputhje me këtë nen të jetë i disponueshëm për publikun.

Nenet 10 dhe 11, Konventa e Keshillit të Evropës për Parandalimin dhe Luftimin e Dhunës ndaj Grave dhe Dhunës në Familje (2011)

Udhëzime më të hollësishme për përmbushjen e kërkesave për nenin 10 të Konventës së Stambollit janë paraqitur në Raportin Shpjegues të Konventës së Këshillit të Evropës për parandalimin dhe luftimin e dhunës ndaj grave dhe dhunës në familje. Ky raport thekson se organi koordinues mund të jetë një autoritet qeveritar ekzistues, ose një organ i krijuar rishtazi për këtë qëllim siç e konsideron të rëndësishme pala nënshkruese. Numri i personelit dhe burimeve të punësuar nga organi koordinues është gjithashtu në diskrecionin e shteteve. Për sa i përket rolit monitorues, fushëveprimi i organit koordinues pritet të mbulojë se si janë zbatuar politikat e synuara për të luftuar DhF-në dhe sa efektive kanë qenë, d.m.th., monitorimin e efektivitetit të Strategjisë Kombëtare për Mbrojtjen nga Dhuna në Familje dhe Dhuna ndaj Grave. Së fundi, vlerësimet e kërkuara të mandatuara nga organi qeverisës pritet të matin shkencërisht efektivitetin e masave specifike ose politikave të aplikuara dhe mënyrën se si ai ka përmbushur nevojat e viktimave, nëse ka sjellë rezultat të qëndrueshëm dhe/ose ka sjellë pasoja të papritura. Kjo nënkupton që shtetet janë të detyruara të: 1) Mbledhin të dhëna statistikore përkatëse të ndara në intervale të rregullta për rastet e të gjitha formave të dhunës të mbuluara nga objekti i kësaj Konvente; 2) Mbështesin kërkimin në fushën e të gjitha formave të dhunës të mbuluara nga objekti i kësaj Konvente, me qëllim të shqyrtimit të arsyeve fillestare dhe pasojave, nivelit të shpeshtësisë dhe dënimit, si dhe

efikasitetit të masave të marra për zbatimin e kësaj Konvente (Konventa e Stambollit e Këshillit të Evropës, 2011, fq. 7). Kështu, autoritetet përgjegjëse janë gjithashtu të ngarkuara me përgjegjësinë e mbledhjes së të dhënave përkatëse dhe shpërndarjen e duhur të tyre në publik. Metodat e mbledhjes, analizimit dhe shpërndarjes së të dhënave janë gjithashtu në diskrecionin e shteteve, megjithatë Konventa kërkon përmbushjen e standardeve minimale.

Paragrafi i dytë i nenit 10 synon të sigurojë trajtimin e duhur të të dhënave dhe informacionit, ku organi koordinues duhet të informohet për një nivel të përgjithshëm të informacionit përkatës dhe të mos vihet në dijeni për identitetin dhe mënyrën e rasteve individuale, në mënyrë që të ruhet integriteti dhe standardet etike të përpunimit dhe ruajtjes së të dhënave. Mësimi ndërinstytucional nga shtete të ndryshme palë mbulohet në paragrafin e tretë, ku përvojat inkurajohen të ndahen, në mënyrë që palët të mund të përfitojnë nga një gamë më e gjerë mësimesh të nxjerra, efektive dhe joefektive, duke shtuar efikasitetin në nivel rajonal, por edhe duke kontribuar në harmonizimin e praktikës nëpër shtete dhe rajone të ndryshme.

“Parandalimi dhe luftimi i dhunës ndaj grave dhe dhunës në familje kërkon hartim të politikave të bazuara në fakte. Kjo nënkupton dokumentimin efektiv të përmasave të dhunës duke prodhuar të dhëna të qëndrueshme, krahasuese, në mënyrë që të drejtohet politika dhe të monitorohet zbatimi i masave për të adresuar problemin.” (Konventa e Stambollit e Këshillit të Evropës, 2011, fq. 4)

Neni 11 i detyron shtetet të mbledhin të dhëna të ndara në nivel institucional dhe në mënyrë periodike. Nga njëra anë, kjo ndihmon për të kuptuar rëndësinë e problemeve me të cilat përballen viktimat, të cilat mund të përdoren për të avokuar në nivele politikash dhe për të rritur ndërgjegjësimin e popullatës, por gjithashtu inkurajon viktimat të raportojnë abuzimin, dhe kështu kontribuon në mënyrë gjithëpërfshirëse në trajtimin e DhF-së dhe DhG-së, dhe të gjitha format e dhunës.

Të dhënat përkatëse statistikore mund të përfshijnë të dhëna administrative dhe statistika të përpiluara nga:

- shërbimet e kujdesit shëndetësor
- shërbimet e mirëqenies sociale
- agjencitë e zbatimit të ligjit
- të dhënat gjyqësore të regjistruara nga autoritetet gjyqësore
- prokurorë publikë
- OJQ-të

Për më tepër, të dhënat e përpiluara mund të jenë të bazuara në shërbime, të bazuara në agjenci si dhe të dhëna gjyqësore. Ideja prapa kësaj është se kjo do të jepte informacion mbi

përdorimin e shërbimeve nga viktimat e dhunës në familje që përdorin shërbime, ofrimin e shërbimeve nga agjencitë qeveritare - sektori shëndetësor publik (dhe privat), kujdesi mjekësor, këshillimi, strehimi ose mbështetje tjetër; të ndihmojë në vlerësimin e efektivitetit të politikave në fuqi, në vlerësimin e kostos administrative të dhunës; dhe jep informacion mbi dënimet dhe karakteristikat e personave të dënuar si dhe shkallën e dënimit.

“Sipas nenit 11 të konventës, palëve u kërkohet të mbledhin të dhëna statistikore të zbërthyera në intervale të rregullta për rastet që kanë të bëjnë me të gjitha format e dhunës të mbuluara nga fushëveprimi i konventës, për një sërë arsyes, duke përfshirë sigurimin e hartimit dhe zbatimit të politikëbërjes së bazuar në prova. Prandaj, gjyqësori, policia, shërbimet e mirëqenies sociale dhe të kujdesit shëndetësor duhet të krijojnë sisteme të dhënash që shkojnë përtej nevojave të regjistrimit të brendshëm të agjencive/shërbimeve të tyre përkatëse dhe, si minimum, të mbledhin të dhëna për viktimat dhe autorët të ndara sipas gjinisë, moshës, llojit të dhunës, raportit të viktimës me dhunuesin dhe vendndodhjes gjeografike” (GREVIO, 2022, fq. 40).

Neni 11 i Konventës së Stambollit gjithashtu i detyron shtetet të mbledhin statistika dhe të dhëna të lidhura me DhF dhe DhG që mund të grumbullohen së bashku. Në vitin 2019, Koordinatori Kombëtar kundër Dhunës në Familje lansoi një databazë të integruar për rastet e dhunës në familje. Gjashtë institucione përdorin bazën e integruar të të dhënave, përkatësisht policia, shërbimet sociale (d.m.th. Qendrat për Punë Sociale), Zyra për Mbrojtje dhe Ndihmë Viktimave, strehimoret, Zyra e Prokurorit të Shtetit dhe gjykatat. Kjo databaza synon të gjenerojë statistika anonime që ndjekin rrugën e viktimës në të gjithë sistemin gjyqësor dhe shërbimet mbështetëse, duke përfshirë: gjininë, moshën, komunën e vendbanimit, statusin e aftësisë së kufizuar dhe asociimin me komunitetin LGBTQ. (Këshilli i Evropës, 2022, fq. 27)

“Funksioni i vlerësimit duhet kuptuar si një vlerësim i pavarur dhe shkencor, i bazuar në të dhëna të qëndrueshme, të politikave dhe masave. Në këtë drejtim, mbledhja e të dhënave është thelbësore për kryerjen e vlerësimeve të qëndrueshme dhe shkencore.” (GREVIO, 2022, fq. 37).

Rekomandim

Ndërsa informacioni bazë mbledhet nga institucionet si Policia e Kosovës dhe institucionet e drejtësisë dhe të zbatimit të ligjit në përgjithësi, jo të gjitha organet në zinxhirin e të dhënave mbledhin të dhëna relevante, dhe shpesh të dhënat nuk ngarkohen në dosjet digjitale në kohë reale për të pasur një efekt domethënës. Kështu, në këtë fazë, një rekomandim real për Kosovën* është të vlerësojë rrjedhën aktuale të të dhënave që vijnë nga institucione të ndryshme, si Policia e Kosovës dhe sektori gjyqësor, dhe të përcaktojë se cilat të dhëna nevojiten dhe duhet të shtohen në formularët standard të raportimit nga cili institucion. Kjo do të ndriçojë shtrirjen aktuale të problemit dhe do të lehtësojë një proces më efikas.

3.1 Organi koordinues

Konventa e Stambollit e Këshillit të Evropës nuk përcakton se si do të krijohen këto organe dhe si duhet të duken ose funksionojnë, gjë që i lë më shumë diskrecion secilës palë për të hartuar një organ koordinues që është më i përshtatshëm për autoritetet e tyre, strukturat organizative dhe sociale. Megjithatë, parimet e përgjithshme të Konventës së Stambollit kanë një ndikim në nivelin e diskrecionit që kanë palët. Kjo nënkupton që kërkesa duhet të kuptohet në dritën e nenit 7 dhe 8 të Konventës së Stambollit. Kjo do të thotë të sigurohet që trupi koordinues të jetë i pajisur me “burime të duhura financiare dhe njerëzore” (neni 8), dhe të sigurojë që politikat i vendosin të drejtat e viktimës në qendër të të gjitha masave dhe zbatohen me anë të një bashkëpunimi efektiv ndër të gjitha agjencitë, institucionet dhe organizatat përkatëse (neni 7.2).

“Rishikimi afatmesëm horizontal i raporteve të vlerësimit bazë të GREVIO-s (2022)” gjeti se shumë shtete kanë krijuar një lloj organesh koordinuese, por shumica nuk përmbushin detyrimin sipas nenit 10 të Konventës së Stambollit, pasi nuk kanë mandat të qartë, nuk kanë fonde adekuate dhe staf, u mungon funksioni i vlerësimit dhe u mungon pavarësia, u mungon bashkëpunimi me OJQ-të dhe shoqërinë civile, kanë mandat të kufizuar në forma specifike të dhunës (GREVIO Vlerësimi Horizontal, 2022, f.38)

3.2 Pasqyrë e Zyrës së Koordinimit Kombëtar për Dhunën në Familje në Kosovë*

Monitorimi dhe vlerësimi i Strategjisë Kombëtare për Luftën kundër DhF-së është përgjegjësi e organit koordinues – strukturave të KKDhF-së, të ndërthurura ndërmjet Koordinatorit/es Kombëtar/e, stafit mbështetës dhe grupit të koordinimit/palëve të interesit. Procesi i monitorimit dhe vlerësimit varet nga secili prej këtyre aktorëve për të grumbulluar, mbledhur, analizuar dhe raportuar të dhënat dhe gjetjet përkatëse. Në bazë të neneve 92 par.4 dhe 93 par.4 të Kushtetutës së Kosovës* dhe bazuar në rregulloren e përditësuar 02/2011 për fushat e përgjegjësisë administrative të kryeministrit dhe ministrive, rolet dhe përgjegjësitë e Zyrës së Koordinatorit/es Kombëtar/e kundër Dhunës në Familje (KKDhF) janë rregulluar me vendimin e qeverisë 04/83 të datës 11.07.2012. Në shënimin shpjegues të vendimit për emërimin e KKDhF-së përshkruhen rolet dhe përgjegjësitë e pozicioneve, stafit dhe grupit punues përkatës, me të cilat struktura aktuale nuk është në përputhje, për shkak të mungesës së burimeve të nevojshme. Mungesa e burimeve, si njerëzore ashtu edhe financiare paraqet një sfida që mund të zgjidhet me miratimin e një rregulloreje me akt ligjor, siç është një urdhër administrativ, i cili do të siguronte edhe ruajtjen institucionale të zyrës, përtej ndryshimeve politike.

Kapitulli 4

Parimet udhëzuese për organin koordinues për monitorim dhe vlerësim

Për të luftuar DhG dhe DhF dhe për të siguruar zbatim efektiv të zotimeve ndaj Konventës së Stambollit, një organ funksional koordinues është thelbësor. Faktorët që kontribuojnë në funksionalitetin dhe efektivitetin e organit koordinues variojnë prej strukturës së koordinimit dhe zbatimit, lidhjeve me organet e nivelit të lartë qeveritar, kontributeve dhe ekspertizës së organizatave të specializuara, burimeve financiare dhe njerëzore të dedikuara, si dhe monitorimit dhe vlerësimit cilësor. Disa parime udhëzuese që duhet të merren parasysh janë renditur më poshtë.

4.1 Organ i dedikuar i koordinimit dhe zbatimit

Pasja e një organi të dedikuar koordinues dhe zbatues, që do të thotë një organ që është plotësisht dhe vetëm i angazhuar në rolin e koordinimit kombëtar kundër DhG dhe DhF, sigurisht që do të ketë shumë më tepër ndikim sesa shtimi i këtyre detyrave tek zyrtarët me detyra primare tashmë të caktuara. Ndërsa një tjetër parim udhëzues, i diskutuar më poshtë, thekson rëndësinë e lidhjes së nivelit të lartë me vendimmarrjen, që do të thotë se të kesh një koordinator kombëtar në një nivel të lartë qeveritar do t'i japë më shumë prioritet çështjeve. Megjithatë, kjo ka edhe një anë negative. Zyrtarët e nivelit të lartë tashmë kanë agjenda të rënda dhe lista të gjata prioritare, megjithatë një nga faktorët më të rëndësishëm për një koordinim të suksesshëm është konsideruar koordinimi i dedikuar.

Funksioni i Koordinatorit/es Kombëtar/e kundër Dhunës në Familje varet nga mandati politik i Zëvendësministrit të Drejtësisë, ndërkohë që këtij organi i dedikohet buxhet i mjaftueshëm. Duke qenë se në Kosovë* roli i koordinatorit/es kombëtar/e udhëhiqet nga

zëvendësministri/ja i/e drejtësisë, një rol i nivelit të lartë, i cili tashmë është i ngarkuar si i tillë, punësimi i burimeve njerëzore plotësisht të dedikuara në administrimin e zyrës së koordinimit kombëtar është shumë i nevojshëm nëse këto detyrime të Konventës duhet të merren seriozisht. Ky staf do të merrte përsipër punën e legjislacionit administrativ dhe do të shërbente si i pavarur për ndryshimet qeveritare, ndërsa zëvendësministri do të drejtonte mbledhjet, mbikëqyrjen dhe avokimin. Më shumë detaje mbi detyrat përkatëse janë renditur në seksionin 7, në Zyrën e Koordinimit të KKDhF-së (Këshilli i Evropës, 2022, f. 27).

“Organet që varen nga qeveria që është në pushtet ... nuk janë adekuate për qëllimin e nenit 10 pasi ato nuk sigurojnë stabilitetin që është i nevojshëm për vazhdimësinë dhe qëndrueshmërinë e politikave dhe masave. GREVIO në përfundim të merretanës i inkurajon fuqimisht vendet, ndër të tjera që t’ua caktojnë rolin e organit ose organeve kombëtare koordinuese entiteteve plotësisht të institucionalizuara dhe t’i pajisin këto me një mandat, fuqi dhe kompetenca të qarta (GREVIO Rishikimi Horizontal, 2022, f.38)”

Rekomandim

Duhet të sigurohet institucionalizimi i plotë i Zyrës së Koordinatorit/es Kombëtar/e kundër Dhunës në Familje, me një mandat të qartë, objektiva politikash dhe financim të dedikuar.

4.2 Lidhje e nivelit të lartë me Qeverinë

Një faktor i rëndësishëm për suksesin në avokimin e çështjeve për DhG dhe DhF është që organi koordinues të jetë i lidhur mirë me organet e nivelit të lartë qeveritar, për të siguruar qasje më të madh në vendimmarrje për çështje të rëndësishme, kur konkurren me të gjitha avokimet e tjera dhe çështjet prioritare.

Zyra e Koordinatorit/es Kombëtar/e kundër Dhunës në Familje në Kosovë* rregullohet me vendimin e Qeverisë së Kosovës*, termat e referencës dhe shënimin shpjegues për emërimin e Koordinatorit/es Kombëtar/e kundër Dhunës në Familje, të miratuar më 11.07.2012, vendimi nr. 04/83.

Ky vendim parashikon që zëvendësministrat (ose njëri prej tyre) e drejtësisë do të marrin rolin e koordinatorit kombëtar për DhG dhe DhF². Kjo e vendos organin koordinues në një pozicion të mirë për sa i përket afërsisë me qeverisjen e nivelit të lartë, megjithatë, praktikisht më të mira tregojnë se përfshirja e takimeve koordinuese për të qenë pjesë e mbledhjeve të qeverisë së nivelit më të lartë, siguron që trupi koordinues të jetë në agjendat e rëndësishme të vendimmarrjes (Këshilli i Evropës, 2022, f.27).

2. Vendimi i Qeverisë së Kosovës*, 04/83, datë 11.07.2012

“Përvoja ka treguar se është e vështirë të mbahen organe vendimmarrëse të nivelit të lartë politik, të tilla si mbledhjet e sekretarëve të shtetit ose të ministrave, të dedikuara ekskluzivisht për një temë për një periudhë afatgjatë; qasja e integritetit të temës në raundet ekzistuese të takimeve duket se funksionon më mirë. Sfida e lidhur me këtë qasje qëndron në konkurrencën midis temave... [.]” (Këshilli i Evropës, 2016, fq. 24)

Për kontekstin e Kosovës*, kjo mund të nënkuptojë se organi koordinues, i cili mbledhet çdo muaj në formimin e tij të plotë, mund të marrë pjesë në takime periodike të nivelit të lartë në një formacion më të vogël. Nga njëra anë garanton koordinimin ndërmjet të gjithë aktorëve kryesorë, duke përfaqësuar edhe progresin dhe nevojat e tij në proceset vendimmarrëse të nivelit më të lartë.

4.3 Ekspertiza e specializuar dhe informata kthyesë

Një faktor tjetër i rëndësishëm që kontribuon në zbatimin efektiv dhe koordinimin me cilësi të lartë është pjesëmarrja e organizatave joqeveritare të specializuara për DhG dhe DhF në organin koordinues, në përputhje me nenin 9 të Konventës së Stambollit. Për dallim nga zyrtarët qeveritarë, për të cilët organi koordinues mund të jetë i një roli dytësor, këto grupe të specializuara janë më afër viktimave/të mbijetuarve, grupeve të synuara dhe përfituesve dhe sigurojnë përfaqësimin e interesave të tyre dhe mund të kontribuojnë me informata kthyesë të përditësuara nga terreni, efektivitetin e veprimeve dhe perceptimit të publikut të gjerë.

“[...] delegacionit iu bë me dije se nevojiten më shumë përpjekje nga autoritetet në nivel qendror për të shfrytëzuar ekspertizën e OJQ-ve dhe organizatave bazë. Në të vërtetë, një bashkëpunim më sistematik me OJQ-të për të drejtat e grave do të ishte thelbësor për të çuar përpara nevojat aktuale të grave viktimave të të gjitha formave të dhunës gjinore, për të zgjeruar praktikën premtuese, për të shmangur dyfishimin ndërmjet programeve të udhëhequra nga OJQ-të dhe politikave publike, si dhe për të synuar më mirë shpërndarjen e burimeve publike”. (Këshilli i Evropës, 2022, Neni 25.)

“Sa më i largët të jetë organi që bën koordinimin nga puna e organizatave që luftojnë në mënyrë aktive dhunën ndaj grave (p.sh. kur vendimet merren në një nivel shumë të lartë administrativ ose politik), aq më i madh është rreziku që nevojat e viktimave të mos reflektohen në mënyrë adekuate në masat e zhvilluara.” (Këshilli i Evropës, 2016, fq. 27)

Rekomandim

Pjesëmarrja e rregullt e organizatave joqeveritare është vendimtare. Shpesh OShC-të e specializuara kontaktohen ad-hoc nga organizatat qeveritare për çështje specifike, megjithatë, pjesëmarrja e tyre rregullisht iu mundëson atyre të përgatiten para kohe dhe të japin informata kthyesë dhe kontribute më të vlefshme. Garantimi që ato të kenë mundësi për të ndikuar në agjendë dhe ofrimi i një cikli informatash kthyesë prej tyre janë thelbësore, pasi ato janë më afër çështjeve në terren. Për sa i përket monitorimit dhe vlerësimit, ka informacion shumë të rëndësishëm në të cilin këto organizata të specializuara kanë qasje dhe mund të kontribuojnë.

4.4 Buxhetimi i Burimeve Financiare dhe Njerëzore

Duhet të kuptohet që burimet njerëzore dhe financiare të dedikuara janë thelbësore për një organi koordinues efektiv dhe zbatimin e Konventës së Stambollit. Ndërsa dedikimi i stafit të përhershëm dhe plotësisht të përkushtuar u diskutua në pikën e parë, burimet njerëzore në këtë fushë nënkupton edhe angazhimin e stafit të lartë në profesionalizëm dhe njohuri në detyrat dhe çështjet përkatëse të DhG-së, DhF-së dhe administratës. Për më tepër, siç do të diskutohet më poshtë, funksionet e monitorimit dhe vlerësimit sjellin disa kosto të pashmangshme në mbledhjen dhe analizimin e të dhënave. Pa këto, organi koordinues nuk mund të sigurojë të dhënat që i nevojiten për të përmbushur detyrimet e tij të monitorimit dhe vlerësimit.

“Nevoja për burime adekuate është e dukshme në lidhje me funksione të tilla si vlerësimi dhe monitorimi, të cilat përfshijnë mbledhjen e të dhënave empirike dhe komisionimin e kërkimeve, siç janë anketat përfaqësuese. Rëndësia e burimeve është theksuar vazhdimisht në lidhje me funksionin e koordinimit. Pa mbështetje financiare, strukturat, megjithëse mund të duken gjithëpërfshirëse dhe shumështrësore për të huajt, do të jenë joefektive” (Këshilli i Evropës, 2016, fq. 26)

Rekomandim

Ndërsa autoritetet vendore tradicionalisht janë mbështetur nga agjencitë ndërkombëtare të zhvillimit në kryerjen e mbledhjes dhe vlerësimeve të nevojshme të të dhënave, praktikat më të mira parashikojnë që këto procese të buxhetohen dhe institucionalizohen sa më shumë që të jetë e mundur. Burimet financiare të dedikuara për stafin e përhershëm dhe përpjekjet e nevojshme për mbledhjen e të dhënave dhe vlerësimet periodike janë vendimtare për monitorimin dhe vlerësimin e politikave dhe mekanizmave. Përveç operacioneve të ndërmarra nga KKdHF, autoritetet duhet gjithashtu të ndajnë fondet e nevojshme për ofruesit e shërbimeve joqeveritare, siç janë OJQ-të e specializuara.

Kapitulli 5

Praktikat më të mira premtuese, sfidat dhe mësimet e nxjerra nga Shqyrtimi horizontal afatmesëm i GREVIO 2022

Shqyrtimi horizontal afatmesëm i raporteve të vlerësimit bazë të GREVIO-s ofron një përmbledhje më të fundit të zbatimit të suksesshëm të nenit 10 (GREVIO, 2022, fq. 37-39). Në nenin 10 të Konventës së Stambollit, raporti i Shqyrtimit Horizontal renditi praktikat dhe sfidat më premtuese midis shtatëmbëdhjetë vendeve që janë rivlerësuar.

5.1 Një përmbledhje e shkurtër e praktikave më të mira premtuese

Praktikat e mira të theksuara vijnë nga shtatëmbëdhjetë vendet e vlerësuara nga GREVIO, dhe në disa raste praktikat më të mira të ekspozuara të ndryshme mund të mos përputhen me njëra-tjetrën, por ato përfaqësojnë mekanizma për sisteme komplekse dhe të larmishme. Vlerat e parimeve mbeten të njëjta dhe vendet inkurajohen të miratojnë atë që është e rëndësishme për to dhe që përputhet me strukturat e tyre.

5.1.1 Një organ koordinues që funksionon mirë / premtues ka karakteristikat e mëposhtme:

- fushëveprimi i qartë i organit koordinues në përputhje me Konventën e Stambollit
- mbulon të gjitha format e dhunës ndaj grave.
- buxheti dhe personeli i mjaftueshëm i dedikuar vjetor
- plotësisht i institucionalizuar dhe me përfaqësim të larmishëm, duke përfshirë organizata të specializuara për të drejtat e grave dhe komunitetin LGBTI
- GREVIO ka konstatuar se përmirësimi në buxhetimin kombëtar financiar dhe të

burimeve njerëzore është përmirësuar dhe është i lidhur me ligjet kombëtare për DhF që po hyjnë në veprim

5.1.2 Organe të dedikuara dhe të pavarura për mbledhjen dhe vlerësimin e të dhënave

- organ i dedikuar dhe i pavarur për vlerësimin e politikave dhe masave për DhG
- organ i pavarur i veçantë përgjegjës për koordinim të mbledhjes, analizimit dhe shpërndarjes së të dhënave për DhG
- mbështetje burimeve financiare dhe njerëzore të këtyre organeve

5.1.3 Raportimi i progresit në Parlament

- Në disa vende, një praktikë e mirë që nga viti 2016 ka qenë raportimi periodik i progresit i Planit Kombëtar të Veprimit për luftimin e DhG dhe DhF-së në parlamentin kombëtar ose subjektet përkatëse, i cili gjithashtu është në përputhje me nenin 70 par. 1 të Konventës së Stambollit.

5.2 Sfidat më të zakonshme të hasura

5.2.1 Natyra e organit koordinues

- Rëndësia e pavarësisë politike nga qeveritë në pushtet, për të siguruar stabilitetin që është i nevojshëm për të garantuar vazhdimësinë dhe qëndrueshmërinë e politikave dhe masave
- Mandatet e qarta për të shmangur mbivendosjen e funksioneve të koordinimit
- Sigurohuni që të mbuloni të gjitha format e DhG-së sipas fushëveprimit të Konventës së Stambollit
- GREVIO inkurajon krijimin e organeve plotësisht të institucionalizuara me mandate, autorizime dhe kompetenca të qarta

5.2.2 Mungesa e financimit dhe personelit adekuat

- Të paktën dhjetë nga 17 vendet nuk kanë burime të mjaftueshme financiare dhe njerëzore të alokuara
- Shkurtimi dhe zvogëlimi i buxheteve të KKDhF-së aty ku ato janë krijuar tashmë është shumë i dekurajuar nga GREVIO

5.2.3 Mungesa e funksioneve të vlerësimit dhe pavarësisë

- Në disa vende nuk kishte korniza apo veprime politike për të siguruar vlerësimin e politikave për dhunën ndaj grave
- Në vendet me mekanizma vlerësimi, këto të fundit nuk ishin të pavarura, gjë që është e nevojshme për pavarësinë dhe qëndrueshmërinë e procesit të vlerësimit dhe rezultateve.
- GREVIO inkurajon fuqimisht autoritetet që të sigurojnë monitorim dhe vlerësim të pavarur bazuar në të dhëna cilësore të zbatimit të politikave publike për parandalimin dhe luftimin e DhG-së.

5.3 Bashkëpunimi me OJQ-të dhe shoqërinë civile

- GREVIO thekson se bashkëpunimi me OJQ-të është thelbësor për të siguruar një qasje me viktimën në qendër, të ndjeshme ndaj gjinisë, dhe të bazuar në të drejta të njeriut në politikën për luftimin e DhG-së
- Disa vende e kanë zvogëluar ndërveprimin ndërmjet OJQ-ve dhe organit koordinues
- Bashkëpunimi ndërmjet OJQ-ve dhe organit koordinues duhet të shtrihet edhe në funksionet e monitorimit dhe vlerësimit dhe duhet të forcohet.

Kapitulli 6

Monitorimi dhe vlerësimi

Përveç koordinimit dhe zbatimit, neni 10 specifikon se organi drejtues duhet të sigurojë edhe monitorimin dhe vlerësimin e konventës. Sipas Konventës së Stambollit, monitorimi dhe vlerësimi nënkupton (1) mbledhjen dhe analizimin e të dhënave dhe (2) mbështetjen e kërimit shkencor dhe, në këtë mënyrë, matjen e efektivitetit të masave të politikave që synojnë luftimin e DhG-së dhe DhF-së.

6.1 Pavarësia institucionale

Ndarja e proceseve të monitorimit dhe vlerësimit nga zbatuesi trajtohet ndryshe në shtete të ndryshme, megjithatë, qasja e të drejtave të njeriut ndaj monitorimit dhe vlerësimit favorizon pavarësinë institucionale të subjekteve që kryejnë këto procese. Për më tepër, Shqyrtimi Horizontal 2022 gjithashtu vëren se procesi i monitorimit dhe vlerësimit duhet të ndahet nga procesi i zbatimit, për sa i përket përgjegjësisë, në mënyrë që të ofrohen rezultate objektive (GREVIO, 2022, fq. 37).

Për shkak të natyrës së subjekteve kërkimore që nuk janë plotësisht të pavarura, dhe përhapjes së shërbimeve të vlerësimit të ofruara në Kosovë*, në këtë kontekst do të kishte më shumë kuptim që këto detyra të kontraktuara të kryheshin rast pas rasti (p.sh. periudha bazë, afatmesme, përfundimtare), ku TeR dhe metodologjia mund të mbikëqyren dhe të sigurohen të jenë të krahasueshme.

Rekomandim

Në kontekstin lokal, kjo mund të jetë një qasje e kombinuar, ku monitorimi i treguesve dhe të dhënave të disponueshme mund të kryhet periodikisht nga organi koordinues, ndërsa të dhënat që nuk janë të disponueshme publikisht mund të mbledhen dhe analizohen në vlerësimet periodike të kryera nga subjekte të jashtme të kontraktuara për ta bërë këtë. Ata gjithashtu mund të vlerësojnë efektivitetin e politikave specifike të kryera. Në secilin rast, institucioni mandatues nuk duhet të ndikojë në përzgjedhjen e ofruesve të shërbimeve dhe gjetjet dhe të gjitha këto veprime duhet të buxhetohen nga autoritetet.

6.2 Burime financiare

Nevoja për burime adekuate është thelbësore sa i përket monitorimit dhe vlerësimit të funksioneve, përfshirë mbledhjen e të dhënave empirike dhe komisionimin e kërkimeve, siç janë anketat përfaqësuese. Studimi i nenit 10 ka theksuar vazhdimisht rëndësinë e burimeve në lidhje edhe me funksionin e koordinimit.

Këtyre aktiviteteve duhet t'i dedikohen burimet e nevojshme financiare, veçanërisht përpjekjet e jashtme për mbledhjen dhe vlerësimin e të dhënave.

*“Pa mbështetje financiare, strukturat, megjithëse mund të duken gjithëpërfshirëse dhe shumështresore për të huajt, do të jenë joefektive”
(Këshilli i Evropës, 2016, fq. 26)*

Rritja e burimeve financiare për mbështetjen e Zyrës së Koordinatorit/es Kombëtar/e është një angazhim i planifikuar me strategjinë kombëtare 2022-2026, i përfaqësuar edhe si një nga objektivat specifike III.1. Fuqizimi i grupit koordinues ndërinstitucional në nivel qendror, me një tregues të caktuar të performancës ‘Linja buxhetore adekuate për forcimin e Zyrës së Koordinatorit/es Kombëtar/e kundër Dhunës në Familje, për koordinim dhe monitorim efektiv të veprimeve kundër dhunës’.

Rekomandim

Strategjia parashikon që vlera bazë (për buxhetin) të përcaktohet gjatë vitit 2022. Kjo mundësi mund të përdoret, pasi studimi bazë mund të llogarisë edhe kostot përkatëse që mbulojnë funksionet (burimet njerëzore) si dhe funksionet e monitorimit dhe vlerësimit, të cilat më pas duhet të buxhetohen për buxhetin e vitit 2023 të Qeverisë së Kosovës* e tutje. Vetë studimi bazë përbën kosto. Përveç kësaj kostoje bazë të monitorimit dhe vlerësimit, duhet të bëhet edhe buxhetimi i duhur për stafin e nevojshëm dhe studime të tjera.

6.3 Mbledhja e të dhënave

Neni 11 i Konventës së Stambollit jep më shumë specifika në lidhje me detyrimet e shteteve ndaj mbledhjes së të dhënave, dhe është e rëndësishme të punohet drejt indikatorëve të integritetit të institucionalizuar dhe mbledhjes së të dhënave të nevojshme nëpërmjet statistikave zyrtare ekzistuese dhe të reja. Detyrimet e vendosura për mbledhjen e të dhënave të parashikuara në nenin 11 përfshijnë:

- mbledhjen e të dhënave statistikore përkatëse të ndara në intervale të rregullta për rastet e të gjitha formave të dhunës të mbuluara nga fushëveprimi i kësaj Konvente.
- mbështetjen e kërkimeve në fushën e të gjitha formave të dhunës që mbulohen nga fushëveprimi i Konventës, me qëllim që të studiohen shkaqet dhe pasojat e saj rrënjësore, incidencat dhe shkalla e dënimit, si dhe efikasiteti i masave të marra për zbatimin e Konventës.
- kryerjen e anketave të bazuara në popullatë në intervale të rregullta për të vlerësuar përhapjen dhe trendet në të gjitha format e dhunës të mbuluara nga fushëveprimi i kësaj Konvente
- sigurimin e grupit të ekspertëve, siç përmendet në nenin 66 të kësaj Konvente (GREVIO), informacionin e mbledhur në përputhje me këtë nen për të stimuluar bashkëpunimin ndërkombëtar dhe për të mundësuar krahasimin ndërkombëtar.
- sigurimin që informacioni i mbledhur në përputhje me nenin 11 të jetë i disponueshëm për publikun.

Mjetet e rishikuara të mbledhjes dhe raportimit të të dhënave për strategjinë kombëtare janë të dizajnuara në atë mënyrë që të dhënat e disponueshme të plotësohen periodikisht nga palët e interesit në raportet tremujore, ndërsa të dhënat që nuk janë të disponueshme janë planifikuar të plotësohen duke i mbledhur ato gjatë periudhës bazë në vitin 2022, si dhe në studimet e periudhës afatmesme dhe përfundimtare në vitin 2024 dhe vitin 2026 respektivisht. Megjithatë, asnjë nga këto detyra për mbledhjen dhe vlerësimin e të dhënave nuk duket të jetë buxhetuar në strategjinë kombëtare.

Rekomandim

Përmirësimi i databazave aktuale përmes një sistemi informacioni të përmirësuar të menaxhimit të rasteve duke shtuar ndarjen përkatëse në procedurat e zbatimit të ligjit dhe atë gjyqësor (seksi, mosha, marrëdhënia ndërmjet viktimës dhe autorit, lloji i krimit ndaj viktimës, qasja e viktimës në shërbimet mbështetëse dhe drejtësinë, etj.) janë thelbësore për përmirësimin e përgjithshëm të të dhënave, informacionit dhe progresit dhe gjurmimit të kostove. Mbledhja e të dhënave jashtë procedurave të rregullta është gjithashtu shumë e rëndësishme. Përmes strategjisë është bërë një zotim për të mbledhur të dhëna nga anketa e gjerë e popullsisë, si dhe të dhëna për autorët dhe viktimat. Megjithatë, kjo është planifikuar të bëhet vetëm çdo katër vjet dhe buxheti i alokuar në Strategji nuk mbulon kostot e aktivitetit. Në mënyrë të konsiderueshme më shumë fonde do të duhet të alokohen për të zbatuar në mënyrë reale aktivitetin.

Kapitulli 7

Zyra e Koordinatorit/es Kombëtar/e kundër Dhunës në Familje (KKDhF)

Në Kosovë* organi koordinues përgjegjës për përmbushjen e nenit 10 të Konventës së Stambollit dhe miratimin e agjendës për luftimin e DhF-së dhe DhG-së është Zyra e Koordinatorit/es Kombëtar/e kundër Dhunës në Familje (KKDhF). Ky organ mbulon edhe Dhunën ndaj Grave (DhG), edhe pse nuk paraqitet në titullin zyrtar.

7.1 Struktura e parashikuar e KKDhF-së

Vendimi i qeverisë i vitit 2012 për KKDhF përcakton që përpjekjet e Kosovës* në luftimin e DhF dhe DhG-së përfaqësohen nga Strategjia e saj për Luftimin e DhF-së, ndërsa autoriteti më i lartë i Strategjisë është KKDhF, ku zëvendësministri i drejtësisë emërohet automatikisht si koordinator kombëtar.

Sipas vendimit, mekanizmat institucionalë për zbatimin dhe monitorimin e strategjisë kombëtare për DhF janë: 1) Koordinatori/ja Kombëtar/e për Dhunën në Familje (KKDhF); 2) Sekretariati Koordinues i KKDhF-së (SK); dhe 3) Grupi Koordinues (GK).

7.2 Koordinator/ja Kombëtar/e për Dhunën në Familje

Koordinatori/ja Kombëtar/e për DhF është autoriteti më i lartë institucional që rregullon çështjet e DhF-së. Detyrat e tyre përfshijnë koordinimin, monitorimin dhe raportimin e zbatimit të politikave, aktiviteteve dhe veprimeve të përcaktuara në strategjinë për luftimin e DhF-së. Sipas vendimit të vitit 2012, roli përfshin:

- përgjegjësinë për udhëheqjen e procesit të zbatimit të Strategjisë dhe Planit të Veprimit të miratuar për luftimin e DhF dhe DhG-së
- përgjegjësinë për raportimin në qeveri, parlament dhe struktura të tjera koordinuese
- aktualisht Grupi Koordinues mbledhet çdo muaj për të raportuar në KKDF, ndërkohë që raportimi në parlament nuk është i planifikuar dhe bëhet në baza ad-hoc, ku KKDF informon Ministrin/en e Drejtësisë i cili raporton në Parlament.
- përgjegjësinë për kryesimin e Grupit Koordinues (GK) dhe organizimin e takimeve të rregullta të këtij Grupi dhe mund të thërrasë takime urgjente jashtë orarit të rënë dakord.
- ofrimin e mbështetjes politike nga të gjitha ministritë dhe agjencitë përkatëse në mënyrë që të mbështesin pikat e kontaktit për GK-në.

Rekomandim

Rregullimi i roleve të KKDF-së, Sekretariatit dhe Grupit Koordinues nëpërmjet një akti ligjor, siç është një udhëzim administrativ, duhet të sigurojë gjithashtu buxhetimin për stafin e përhershëm jopolitik me orar të plotë (të paktën 1) për sekretariatit, si dhe buxhetin thelbësor për studimet e nevojshme dhe mbledhjen e të dhënave të nevojshme për proceset e monitorimit dhe vlerësimit, si studimet bazë, në periudhë afatmesme dhe përfundimtare, si dhe anketat periodike të popullsisë për DhF dhe DhG, studime me autorë dhe viktima, etj. Vetëm përmes një rregullimi të tillë ligjor a mund të sigurohet qëndrueshmëria e zyrës së KKDF-së dhe përpjekjet e Strategjisë.

7.3 Sekretariati Koordinues i KKDF-së

Koordinatori/ja Kombëtar/e parashikohet të mbështetet nga sekretariati i KKDF-së detyrat dhe përgjegjësitë themelore të të cilit janë mbledhja e informacionit dhe e të dhënave nga institucionet e palëve të interesit, analizimi dhe vlerësimi i këtyre të dhënave dhe përgatitja e raporteve analitike për Koordinatorin/en Kombëtar/e.

Sipas Vendimit të vitit 2012, Sekretariati do të ofrojë mbështetje administrative-logjistike për KKdHF-në për bashkërendimin e të gjitha aktiviteteve kundër dhunës në familje.

Ai parashikon angazhimin e një punonjësi me orar të plotë për Sekretariat, përgjegjës vetëm për çështjet e DhF-së (dhe DhG-së), në mënyrë që të ofrojë mbështetje administrative dhe logjistike për punën e KKdHF-së dhe të shërbejë si pikë referimi.

Në vend të një zyreje funksionale të KKdHF-së në vitin 2012, kur u hartua ky vendim, ky punonjës do të financohej nga partnerët ndërkombëtarë për zhvillim për dy vjet dhe do të vendosej në Agjencinë për Barazi Gjinore.

Rekomandim

Është thelbësore që roli i Sekretariatit brenda Zyrës së KKdHF-së, ku stafi është shërbyes publik, që do të thotë se pozita nuk është politike dhe e tejkalon çdo ndryshim politik dhe shkëmbim qeveritar. Kjo, nga njëra anë është e rëndësishme, për të garantuar zbatimin e Strategjisë Kombëtare për luftimin kundër Dhunës ndaj Grave dhe DhF-së, mandati i së cilës nuk është domosdoshmërisht në përputhje me mandatin e qeverisë, shërbyesi publik do të sigurojë që kujtesa institucionale e KKdHF-së të mbahet gjatë gjithë kohës.

I udhëhequr nga KKdHF, roli i Sekretariatit përfshin:

- Mbajtjen e procesverbaleve të takimeve të Grupit Koordinues (GK).
- Sigurimin e shpërndarjes së të gjithë informatave përkatëse në nivel lokal dhe brenda vendit,
- Menaxhimin e një databaze me projekte/kontakte, si dhe të një listë të OJQ-ve të angazhuara rregullisht që është në dispozicion të GK-së dhe publikut të gjerë,
- Ndihmën KKdHF-së në të gjitha aspektet, sipas nevojës

Rekomandim

T'i shtohen detyrat e mëposhtme sekretariat në lidhje me monitorimin dhe vlerësimin:

- Koordinimi i mbledhjes periodike (tremujore) të të dhënave për raportimin e aktivitetit nga të gjitha palët përkatëse të interesit.
- Hartoni përmbledhjet e raporteve tremujore të aktivitetit dhe përgatitni raporte dhe prezantime përkatëse.
- Raportoni treguesit përkatës të performancës të Strategjisë për të cilat të dhënat janë të disponueshme publikisht ose nga palët e interesit sipas Planit të Veprimit të Monitorimit dhe Vlerësimit.

- Siguroni kryerjen e studimeve bazë, në periudhë afatmesme dhe përfundimtare në lidhje me strategjinë kombëtare për luftën kundër DhF dhe DhG-së, të cilat mbledhin të dhëna që nuk janë të disponueshme publikisht dhe masin efektivitetin e aktiviteteve dhe përpjekjeve të Strategjisë në mandat.
- Koordinoni takimet e GK-së, për sa i përket përcaktimit të agjendave të takimeve në koordinim me OSHC-të e specializuara të DhF-së dhe DhG-së për të çuar përpara çështjet.
- Siguroni mbështetjen dhe ruajtjen e të dhënave të raporteve tremujore, gjashtëmujore dhe vjetore, si dhe tabelat e gjurmimit të treguesve, veçanërisht në rast se ato plotësohen në internet në platforma të tipit 'cloud' që mund të mbishkruhen.

7.4 Grupi Koordinues Ndërminstor (GK)

njëti vendim i vitit 2012 parashikon edhe ngritjen dhe funksionimin e një grupi koordinues ndërminstor dhe ndërinstitutional, i përfaqësuar nga përfaqësuesit më të lartë të institucioneve të sipërpërmendura:

Niveli kombëtar

- Zyra e Kryeministrit - Agjencia për Barazi Gjinore (ABGJ)
- Ministria e Drejtësisë (MD)
- Ministria e Financave, Punës dhe Transfereve (MFPT)
- Ministria e Punëve të Brendshme dhe Administratës Publike (MPBAP)
- Ministria e Shëndetësisë (MSh)
- Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sportit (MKRS)
- Ministria e Arsimit, Shkencës, Teknologjisë dhe Inovacionit (MASHTI)

Si dhe institucionet e tjera:

- Policia e Kosovës (PK)
- Këshilli Prokurorial i Kosovës dhe Zyra e Kryeprokurorit të Shtetit (KPK) dhe (ZKSh)
- Këshilli Gjyqësor i Kosovës (KGJK)
- Zyra për Mbrojtjen dhe Ndihmën e Viktimave (ZMNV)
- Akademia e Drejtësisë (AD)
- Koalicioni i Strehimoreve të Grave (KSG)
- Agjencia e Statistikave të Kosovës (ASK)
- Shërbimet e migracionit/ azilit

Vendimi i vitit 2012 parashikon tri institucione që të shërbejnë si vëzhgues ekspertë, ndërkohë që Zyra aktuale e KKDhF-së shton në listën e tyre të vëzhguesve organizatat ndërkombëtare në fushën e DhG dhe DHF-së. Të gjithë përfaqësuesit e GK-së veprojnë si përfaqësues të ministrive/agjencive të tyre përkatëse dhe janë përgjegjës për:

- Zbatimin, shqyrtimin dhe vlerësimin e përgjithshëm të Strategjisë për luftimin e Dhunës në Familje dhe të Planit të saj të Veprimit
- Vendimmarrjen dhe votimin për miratimin e vendimeve të GK-së
- Ndërlidhjen ndërmjet GK-së dhe ministrive/agjencive të tyre dhe sigurimin e rrjedhës së informacionit
- Koordinimin e inputeve të ministrisë/agjencisë së tyre
- Sigurimin e disponueshmërisë së tyre për sa i përket kohës dhe kapacitetit.
- Koordinimin e të gjitha aktiviteteve brenda Kosovës* duke forcuar sigurinë lokale dhe bashkëpunimin, duke përfshirë mbledhjen dhe përpunimin e të dhënave
- Sigurimin e buxhetit, burimeve njerëzore dhe koordinimit
- Mbajtjen e kontakteve të rregullta me donatorët dhe koordinimin e takimeve për të koordinuar fondet dhe për të shmangur dyfishimin e projekteve
- Mbledhje të rregullta (GK aktuale mbledhet në baza mujore)
- Thirrjen e takimeve jashtë kalendarit të planifikuar nëse ka nevojë urgjente
- Anëtarët mund të zëvendësohen vetëm në raste të veçanta nga një person me një pozitë të barabartë në hierarkinë e institucionit.

Rekomandim

Buxhetimi i përpjekjeve të monitorimit dhe vlerësimit nga anëtarët e GK-së ose GK-ja duhet të përcaktohet qartë dhe të mbështetet. Si e tillë, disa nga analizat e nevojshme të të dhënave mund të rrjedhin ose të kryhen në bashkëpunim me Agjencinë e Statistikave të Kosovës dhe departamentet statistikore të agjencive përkatëse.

7.5 Roli i OJQ-ve

Vendimi i vitit 2012 specifikon edhe rolin e OJQ-ve në organin koordinues, duke theksuar se pjesëmarrja e shoqërisë civile në strukturat koordinuese është e nevojshme, duke pasur parasysh rolin thelbësor që luajnë OJQ-të, veçanërisht në fushën e parandalimit dhe ndihmës ndaj viktimave.

OJQ-të do të përfaqësohen në GK. Në këtë kontekst, OJQ-të duhet të jenë pjesë e procesit të vendimmarrjes dhe duhet të konsultohen për të marrë mendimin dhe përvojën e tyre.

Duke pasur parasysh kontaktin e drejtpërdrejtë të OJQ-ve me grupet e synuara, informacionet përkatëse dhe përditësimet për GK-të mund të adresohen nga OJQ-të, veçanërisht në lidhje me zhvillimet dhe/ose çështjet e kohëve të fundit.

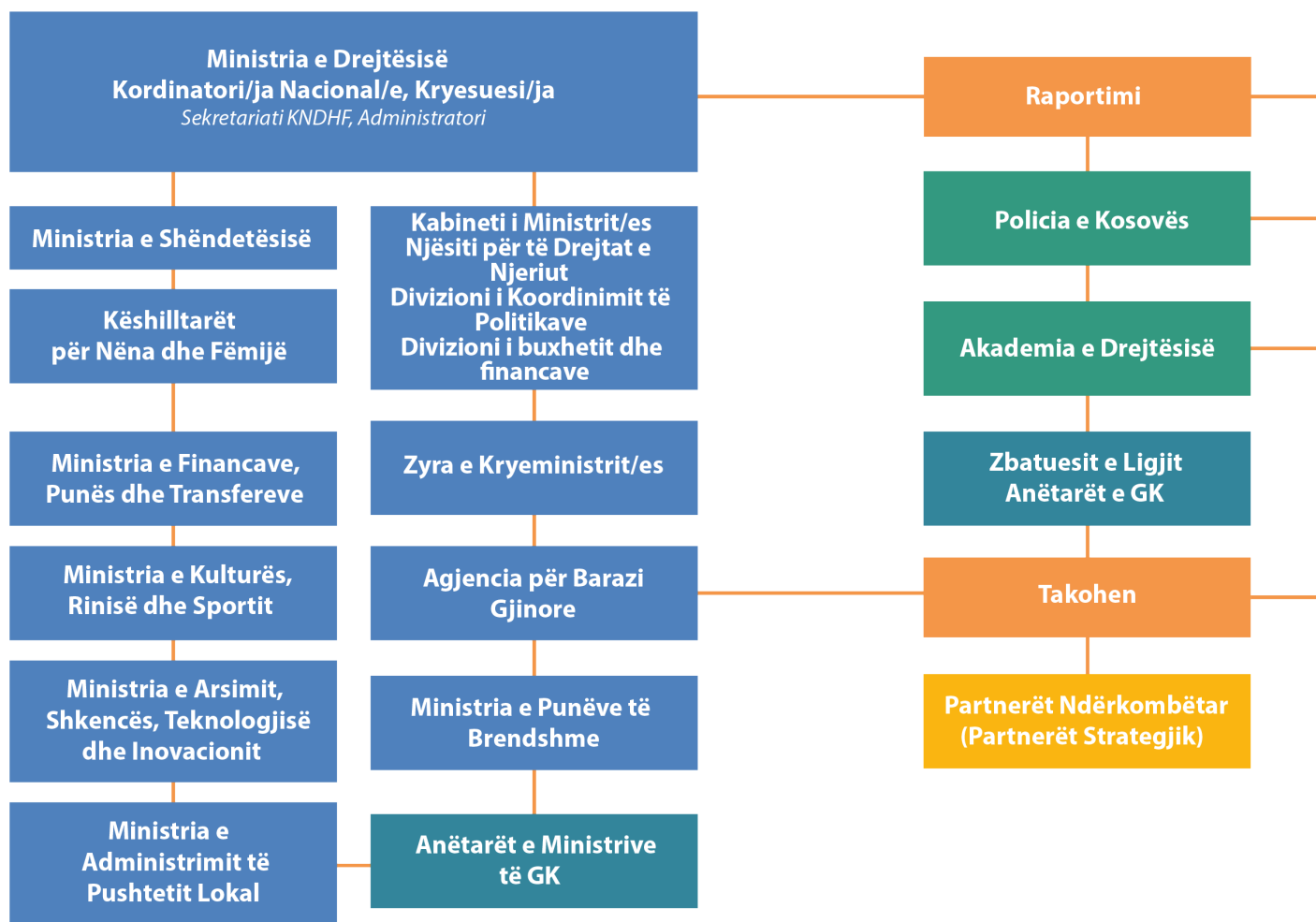
Rekomandim

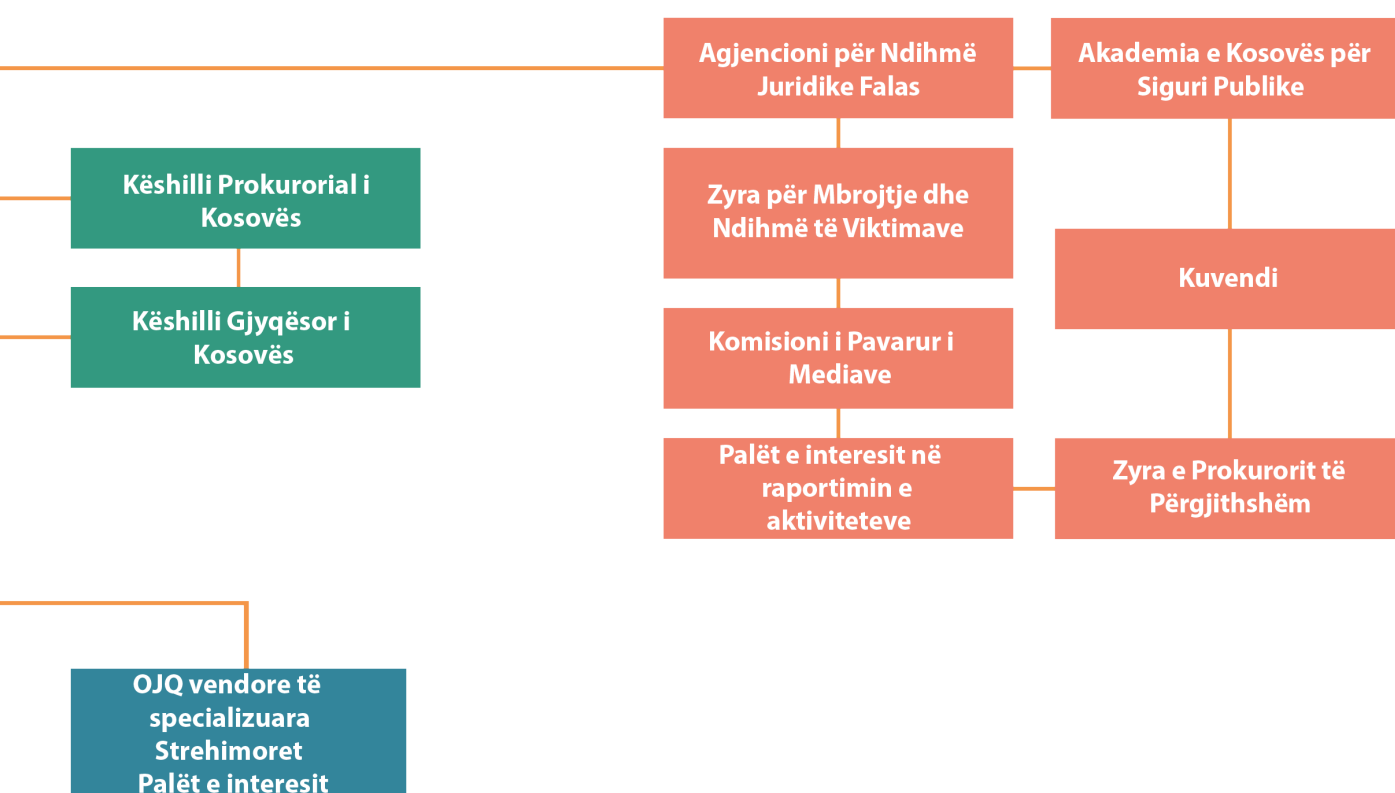
Duhet të mbështetet roli i OJQ-ve në sjelljen e rregullt të çështjeve nga terreni në agjendë. Kjo do të krijonte një grup funksional të informatave kthyesë. Është gjithashtu e rëndësishme që OSHC-të e specializuara që punojnë me viktimat dhe autorët në terren të mbështeten financiarisht dhe administrativisht. Kjo mund të arrihet duke caktuar kohën e agjendës së mbledhjes së GK-së për çështjet dhe temat e zgjedhura nga OJQ-të, qoftë në çdo takim të GK-së ose në çdo takim tjetër të GK-së.

Kapitulli 8

Palët përkatëse të interesit për dhunën në familje dhe dhunën ndaj grave

Palët përkatëse të interesit janë kryesisht ato të përmendura më sipër si pjesë e organit koordinues të KKDhF-së, duke përfshirë koordinatorin kombëtar, sekretariatit si dhe grupin koordinues. Për më tepër, organizatat dhe partnerët ndërkombëtarë, si dhe OJQ-të lokale dhe organizatat bazë për DhF dhe DhG janë palë të interesit. Më poshtë është një strukturë zyrtare e propozuar, bazuar në strukturën ekzistuese me shtimin e rolit të propozuar të Sekretariatit të KKDhF-së. Struktura e propozuar më poshtë liston të gjitha subjektet përkatëse të listuara ose me vendimin e qeverisë, praktikat aktuale dhe praktikat më të mira të propozuara

Harta e palëve të interesit të DhF dhe DhG-së që nga dhjetori 2022*

**Kjo hartë e palëve të interesit mund të ndryshojë nëse legjislacioni përkatës përcakton ndonjë ndryshim*

Kapitulli 9

Strategjia Kombëtare për Mbrojtje nga Dhuna në Familje dhe Dhuna ndaj Grave 2022-2026

Agjenda e Kosovës* drejt luftimit të dhunës në familje dhe dhunës ndaj grave bazohet në Strategjinë Kombëtare për Mbrojtjen nga Dhuna në Familje dhe Dhuna ndaj Grave 2022-2026 dhe Planin e saj të Veprimit. Strategjia kombëtare, është në qendër të çdo mandati 5-vjeçar, e përbërë nga objektivat e saj strategjike dhe specifike, duke trajtuar nëpërmjet identifikimit dhe parandalimit të dhunës (I), avancimin dhe harmonizimin e politikave publike me standardet ndërkombëtare (II), forcimin institucional në parandalimin dhe adresimin e dhunës në familje (III), dhe ofrimin e shërbimeve të përgjithshme dhe shërbimeve të specializuara mbështetëse për viktimat (IV).

Në përputhje me nenin 10 të Konventës së Stambollit, koordinimi, zbatimi, monitorimi dhe vlerësimi i agjendës për luftimin e DhF dhe DhG-së, nëpërmjet strategjisë kombëtare, bie në përgjegjësitë e Zyrës së Koordinatorit/es Kombëtar/e kundër Dhunës në Familje (KKDhF), si dhe në Grupin Koordinues, i cili në pjesën më të madhe përbëhet nga, por nuk kufizohet në, akterë përkatës nga Planin e Veprimit të Strategjisë, siç mund të shihet në seksionin e palëve të interesit. Akterë të tjerë përfshijnë nën-divizionet e ministrive të GK-së dhe agjencive të tjera, në varësi të veprimeve të identifikuara. Shefi i strategjisë (dhe KKDHF) është në mënyrë të paracaktuar Zëvendësministri/ja i/e Drejtësisë, ndërsa Zv/Shefi/ja emërohet nga Agjencia për Barazi Gjinore (ABGJ) pranë Kryeministrit.

Të gjithë akterët përkatës kontribuojnë në Strategjinë përmes Planit të Veprimit, i cili është i strukturuar rreth aktiviteteve që përfshihen në objektivat strategjike dhe më tej i detajuar në objektiva specifike; me secilin aktivitet që ka identifikuar objektivat (dhe bazën), buxhetin, drejtuesin e aktiviteteve dhe mbështetësit dhe bazën ligjore.

Monitorimi dhe vlerësimi i Strategjisë Kombëtare dhe në këtë mënyrë luftimi i DhF dhe DhG në Kosovë* është i përqendruar rreth raportimit ndaj aktiviteteve të strategjisë si dhe treguesve të suksesit për objektivat strategjike dhe specifike. Të dhënat për treguesit e aktivitetit në pjesën më të madhe sigurohen nga drejtuesi/autoriteti zbatues i aktiviteteve, por në disa

raste mbulohen nga studime shitesë, kur të dhënat përkatëse nuk janë të disponueshme. Subjektet përkatëse zbatuese raportojnë rregullisht në KKDF çdo tre muaj, ndërsa objektivat janë vjetorë dhe të përcaktuar fillimisht për tre të parët e mandatit pesëvjeçar të strategjisë.

Rekomandim

Sa i përket monitorimit dhe vlerësimit të Strategjisë:

- Proceset e vlerësimit duhet të ndahen nga autoritetet zbatuese, gjë që mund të bëhet duke kontraktuar vlerësimet bazë, në periudhë afatmesme dhe përfundimtare, por duke mbajtur një metodologji të krahasueshme, në mënyrë që të krahasohet progresi gjatë mandatit.
- Studimi bazë duhet të kryhet sa më herët që të jetë e mundur në vitin 2023 për sa i përket identifikimit të vlerave bazë që mungojnë, dhe vendosjes së një konteksti bazë të DhF dhe DhG, si dhe duke analizuar se cilat pjesë të nevojshme të të dhënave mund të institucionalizohen dhe si.
- Studime shitesë duhet të ndërmerren dhe disa që janë përmendur në Planin e Veprimit, si p.sh. studimi i perceptimit dhe studimi mbi autorët dhe viktimat, duhet të kenë fonde reale për ta.
- Mbledhja e të dhënave duhet të institucionalizohet sa më shumë që të jetë e mundur, qoftë përmes mbledhjes së të dhënave shitesë nga institucionet partnere implementuese, zbrëthimit të të dhënave që tashmë janë duke u mbledhur (duke përfshirë përditësimet e nevojshme për formatet e mbledhjes/ raportimit të të dhënave) ose angazhimit të partnerëve të GK-së si ASK-ja për të ndërmarrë detyra të rregullta të mbledhjes dhe analizimit të të dhënave.
- Staf i sekretariatit të KKDF-së që do të punësohet në mënyrë të përhershme, pavarësisht nga ndryshimet politike, duhet të demonstrojë njohuritë e nevojshme në koordinim dhe M&V.

9.1 Plani i Veprimit për Monitorim dhe Vlerësim 2022-2026

Plani i Veprimit për Monitorim dhe Vlerësim është i lidhur ngushtë me Strategjinë Kombëtare për Mbrojtjen nga Dhuna në Familje dhe Dhuna ndaj Grave 2022-2026 dhe funksionet e parashikuara të KKDF-së, të cilat mundësojnë në mënyrë interaktive njëra-tjetrën. Ai parashtron detyrat që duhet të kryhen, në një matricë që për secilën detyrë identifikon kornizën kohore dhe shpeshësinë në të cilën duhet të kryhet, rolin përgjegjës për kryerjen e çdo detyre dhe rezultatin e synuar të çdo veprimi ose detyre. Lista e detyrave bazohet në parimet dhe rekomandimet udhëzuese të parashtruara në seksionet e mëparshme dhe përbën funksionet e nevojshme që duhet të plotësohen në mënyrë që të krijohet një sistem solid të M&V dhe agjenda mësimi/përshtatjeje.

Aktiviteti	Afati kohor / Shpeshtësia	Përgjegjës	Rezultati
Plotësoni pozitën e Sekretariatit të KKDhF-së	Sa më shpejtë që të jetë e mundur / një herë	KKDhF	Me BNJ të nevojshëm të punësuar, aktivitetet e përditshme të Zyrës së KKDhF-së mund të realizohen.
Administroni studimin bazë - vlerat bazë për të dhënat që mungojnë - Zhvilloni metodologji të krahasueshme përmes studimeve në periudhë afatmesme dhe përfundimtare - analiza e kostos së funksioneve të nevojshme të MVM brenda zyrës së KKDhF-së (stafi, studimet bazë, në periudhë afatmesme dhe përfundimtare) - analiza e kostos së mbledhjes dhe analizës së të dhënave të jashtme shtesë dhe vlerësime të tjera - shkruani TeR, publikoni dhe përfundoni procesin e përzgjedhjes me organizata të jashtme ose OJQ në komitetin përzgjedhës për të siguruar pavarësinë - Publikoni raportin/gjetjet	Sa më shpejtë që të jetë e mundur / një herë	KKDhF – Sekretariati	- pasi të vendosen vlerat bazë, mund të caktohen të gjitha objektivat. - pasi të jetë e disponueshme analiza e kostos, buxheti i duhur i GK-së për KKDhF mund të bëhet çdo vit - studimi bazë do të përcaktojë edhe studimet dhe vlerësimet e nevojshme dhe kostot e tyre që do të kryhen gjatë mandatit të strategjisë
Koordinoni takimet mujore me GK - Bëni rregullimet e nevojshme për takimet mujore të GK-së - Mblidhni informacionin e nevojshëm dhe finalizoni agjendën në bashkëpunim me palët e interesit (për çështje të ndryshme nga raportimi i rregullt) - Realizoni procesverbalin e takimeve dhe ruani në sistemin	Çdo muaj	KKDhF – Sekretariati	- Takimet mbahen periodikisht me pjesëmarrjen maksimale të palëve të interesit dhe anëtarëve të GK-së - Janë ngritur tema përkatëse për fushën dhe janë trajtuar çështje
Udhëhiqni takime mujore me GK - Moderoni takime - Siguroni mbështetje politike kur është e nevojshme	Çdo muaj	Koordinatori/ja Kombëtar/e	- Siguroni që të gjithë anëtarët e GK-së të kenë mundësi të marrin pjesë në mënyrë aktive - Mbështetni avokimin për çështjet e DhF dhe DhG
Koordinoni të dhënat tremujore dhe raportimin narrativ mbi aktivitetet - Dërgoni njoftimet e nevojshme për afatet e raportimit dhe formularët e raportimit ose lidhjet për t'i arritur ato	Tremujor (mars, qershor, shtator, dhjetor)	KKDhF – Sekretariati	- Procesi i duhur i raportimit sigurohet dhe përfundon në kohë - Agjencitë mbështeten dhe krijohen raportime cilësore - Raportet tremujore nuk përmbajnë gabime ose mungesë të dhënash

- Ofroni mbështetje për agjencitë përkatëse raportuese gjatë gjithë fazës së raportimit - Kontrolloni të gjitha raportet e të dhënave, sigurohuni që të mos mungojnë të dhëna dhe nëse po, kërkon nga agjencia përkatëse të sigurojë përditësimin - Përpiloni raport tremujor për KK			KK dhe GK mund të përdorin raporte cilësore tremujore për qëllime avokimi
Ruajtja e të dhënave - Sigurohuni që të gjitha të dhënat përkatëse KKdHF, duke përfshirë raportet, tabelat e gjurmimit të treguesve, proces-verbalet e takimeve, vendimet, memorandumet, studimet, kontratat, listat e pjesëmarrjes, regjistrimet e takimeve të ruhen në mënyrë të sigurt dhe të rezervuar - Sigurohuni që të gjitha përditësimet e të dhënave tremujore të jenë të disponueshme dhe lehtësisht të qasshme për GK - Sigurohuni që të mos shpërndahen ose publikohen asnjë informacion personal i panevojshëm i viktimave, autorëve, anëtarëve të GK-së etj.	Vazhdimisht	KKdHF – Sekretariati	- Të gjitha të dhënat e KKdHF janë të sigurta, të mbrojtura dhe të disponueshme siç duhet në çdo kohë - GK dhe anëtarët raportues mund të kenë qasje lehtësisht në raportimet e kaluara kur përpilojnë të reja, për të dalluar raportimin dhe versionet - Askush nuk rrezikohet të ekspozojë informacione të ndjeshme
Administrimi studimit në periudhë afatmesëm - Hartoni TeR, duke përfshirë efektivitetin, mësimet e nxjerra dhe rekomandimet (me mbështetje nga organizata të specializuara ndërkombëtare ose organizata të specializuara lokale) - Siguroni që metodologjia të mbetet e krahasueshme ndërmjet studimit në periudhë afatmesëm dhe atij bazë dhe mund të ofrojë të njëjtën gjë për studimin në periudhë përfundimtare - Publikoni TeR-in - Koordinoni marrëveshjet për komitetin përzgjedhës (me anëtarë të jashtëm, duke siguruar pavarësinë) - Publikoni raportin/gjetjet	2024 - një herë	KKdHF – Sekretariati	- Siguroni që të dhënat në periudhë afatmesëm të jenë të disponueshme në mënyrë që progresi të mund të matet për treguesit ku të dhënat nuk janë të disponueshme publikisht - Siguroni që të ketë përfunduar vlerësimi i duhur i politikave specifike për efektivitetin - Siguroni që gjetjet të paraqiten në mënyrë të krahasueshme nga studimi bazë

Administroni studimin përfundimtar - Hartoni TeR, duke përfshirë efektivitetin, mësimet e nxjerra dhe rekomandimet (me mbështetje nga organizata të specializuara ndërkombëtare ose organizata të specializuara lokale) - Siguroni që metodologjia të mbetet e krahasueshme midis studimeve në periudhë përfundimtare, afatmesme dhe bazë - Publikoni TeR-in - Koordinoni marrëveshjet për komitetin përzgjedhës (me anëtarë të jashtëm, duke siguruar pavarësinë) - Publikoni raportin/gjetjet	2026 - një herë	KKDhF – Sekretariati	- Siguroni që të dhënat në periudhë afatmesëm të jenë të disponueshme në mënyrë që progresi të mund të matet për treguesit ku të dhënat nuk janë të disponueshme publikisht - Siguroni që të ketë përfunduar vlerësimi i duhur i politikave specifike për efektivitetin - Siguroni që gjetjet të paraqiten në mënyrë të krahasueshme nga studimi bazë
Administroni vlerësimet/studime të tjera përkatëse - Hartoni TeR (me mbështetje nga organizata të specializuara ndërkombëtare ose organizata të specializuara lokale) - Publikoni TeR-in - Koordinoni marrëveshjet për komitetin përzgjedhës (me anëtarë të jashtëm, duke siguruar pavarësinë) - Publikoni raportin/gjetjet	Ad-hoc, 2022-2026	KKDhF – Sekretariati	Siguroni që janë kryer raportet e nevojshme të vlerësimit dhe janë në dispozicion të dhënat e nevojshme për të përcaktuar efektivitetin e politikave të drejtuara nga DhF dhe DhG

Shtojca

Shtojca A:

Instrumenti i monitorimit dhe vlerësimit: Formatet e raportimit tremujor – për të gjitha palët e interesit

Shtojca B:

Instrumenti i monitorimit dhe vlerësimit: Tabela e gjurmimit të treguesve – për Zyrën e KKdHF-së

Referenca

Këshilli i Evropës (2011), Konventa për parandalimin dhe luftimin e dhunës ndaj grave dhe dhunës në familje, Stamboll, Gjendet në: rm.coe.int/168008482e

Këshilli i Evropës (2022), Vlerësimi i përafrimit të ligjeve, politikave dhe masave të tjera të Kosovës* me standardet e Konventës së Stambollit, Prishtinë, Gjendet në: <https://rm.coe.int/kosovo-assessment-report-istanbul-convention-eng/1680a9203e>

Newsroom i Këshillit të Evropës (2020), Kuvendi i Kosovës* vendos të zbatojë Konventën e Stambollit, Këshilli i Evropës, Gjendet në: [coe.int/en/web/istanbul-convention/-/the-national-assembly-of-kosovo-decides-to-apply-the-istanbul-convention](https://rm.coe.int/en/web/istanbul-convention/-/the-national-assembly-of-kosovo-decides-to-apply-the-istanbul-convention)

Qeveria e Kosovës* (2012), Vendimi 04/83 dhe Shënimi Shpjegues, miratuar më 11.07.2012, Prishtinë

Grupi i Ekspertëve për Veprimin kundër Dhunës ndaj Grave dhe Dhunës në Familje (GREVIO) (2022), Shqyrtimi Horizontal afatmesëm i raporteve të vlerësimit bazë të GREVIO-s, Strasburg, Gjendet në: <https://rm.coe.int/prems-010522-gbr-grevio-mid-term-horizontal-review-rev-february-2022/1680a58499>

Këshilli i Evropës. (2016), Zbatimi i nenit 10 i Konventës së Këshillit të Evropës për parandalimin dhe luftimin e dhunës ndaj grave dhe dhunës në familje - themelimi i organeve koordinuese kombëtare, Instituti Gjerman për të Drejtat e Njeriut (Rabe, H., Ünsal, N), Gjendet në: rm.coe.int/article-10-eng/16809eefb2

www.coe.int

Këshilli i Evropës është organizata udhëheqëse e kontinentit për të drejtat e njeriut. Përbëhet nga 46 shtete anëtare, duke i përfshirë të gjithë anëtarët e Bashkimit Evropian. Të gjitha shtetet anëtare të Këshillit të Evropës kanë nënshkruar Konventën Evropiane për të Drejtat e Njeriut, një traktat i projektuar për të mbrojtur të drejtat e njeriut, demokracinë dhe sundimin e ligjit. Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut mbikëqyr zbatimin e Konventës në shtetet anëtare.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE